

## Kerttu Raitamon kertomus Uudenkirjon Metsäkylästä

### KYLÄKUVAUS UUEKIRKO METSÄKYLÄST ESITTÄNYT KERTTU RAITAMO (OS. SUSI) OMAN MUISTINSA JA NÄKEMYKSENSÄ MUKAAN

(Esitetty 80-luvulla Helsingissä Uusikirko-kerhon tilaisuudessa ja kevättalvella 2004 Pääkaupunkiseudun uusikirkkolaiset ry:n tilaisuudessa)

Tämä Metsäkylä ol kirkokylästä Terijoelle päin n. 20 km. Sitä ol maantie kahe puolta. Vasen puoli maantielt Vammeljokkee ol pienempi ja sitä sanottii pien Metsäkyläks tai vaa pienkyläks. Oikeapuolinen suurempi kylä ulottu Vammeljoe sillast joe ja mere rantaa pitkin ain Lautarantaa saakka. Samoin kulki toinen maantie, rantatie, vähä ylempän myötäillen merta jatkuen Inon, Koiviston kautta Viipurii. Nii et sijainti ol hyvä.

Kylä toisel reunal ol rautatie Tyrsyvä-Koivisto-Viipuri; nii sanottu Koiviston rata. Tämä rata valmistui v. 1916, siis enne vallankumousta. Liikenne ol sillo vilkasta ja asemarakennuskii ol tehty isomp, mutt ku ne olosuhteet muuttu, jäi liikenne pieneks eikä tarvittu enää nii issoo asemaa Metsäkyläs, vaa se siirrettii tänne Helsinkiin ja on tänä päivänäkkii käytös; nykyne\*) Pasilan asema on entinen Vammeljoen asema. Vaik kylä olkii Metsäkylä ni rautatieasema ol Vammeljoki. Iltajunan tuloaikaan n. klo 20 ol tämä asema kovin suosittu kokoontumispaikka kylä nuoril.

Kyläs asui Nissit, Pöyhöset, Suvet, Kiurut, Heinikaiset, Majurit, Kirjoset, Linkat, Lempiäiset, Kihlströmit, Turtiaiset, Vesteriset, Rangit, Kyttäset, Uutut, Pörit, Hirvoset, Lotsarit, Kakot, Saloset ym. Siel ol tapan kutsuu kylä eri paikkoi viel eri nimil johtue sukunimest tai muust. Ol Karhumäki, Pörimäki, Jaakkola, Heinikaisenmäki, Majurinmäki, Kolkkalamäki, Nissimäki, Suvemäki, Hiekkamäki, Makulamäki. Sanottii Makula Ulla ja Sala Anni vaik sukunimi ol Kyttänen. Ol Reiniläiset, Tonilaiset, Muosolaiset, Helalaiset ja Hela mummo. Kyläläiset ties ketä ne nimet tarkotti jos nii haastettii. Suurin osa kyläläisist ol maanviljelijöit ja kalastajia, mut ol räätäli, kaks suutarii, seppä, parisniekka ja Salosen veljeksil ol nahkuriliike ja sisar opettajan Metsäkylä koulus.

Puotiloil ol neljä: kaks Uutu puotii, kahe puole maantietä, toine suurekylä, toine pienekylä puolel. Nää ol lähel kansakouluu nii et lapset kerkes jopa välitunnil käyvä siel ja pistellä herneitä taskuu, ku se hernesäkki sattu olemaa nii ove pieles. Tietyst niit sit luokaskii pyöri nii et opettaja Tuomi hermostu ja komens tuomaa herneet pöyvääl olevaa astiaa. Viimine poika ku tyhjens taskusa sano: "a" siit opettaja jo roka saapkii." Mero puoti ol lähempän rantatietä. Siel ol seinäl telehvoooni josta sai kampea kääntäen telehvoonata jos kel ol asiaa ja kauppias ain kohteliaast poislähties sano: "hyväst, hyvästi!" Kako puoti ol iha rantamaantien varrel ja sen ympäril leijail usein hyvät hajut ku emäntä leipo vehnästä ja puolpielavaa oikee puois myötäväks. Kaikis näis puotilois myötii kohvii, sikurii, saijuu, suhharii, sitsii, seltii, pitskoi, kirassii, paatakkaa ja kalpassii ym. ym.

Tulli (3-4 miestä perheineen) ol rantamaantielt rantaan noin kilometri, toista. Siel se nieme kärjes mere rannal yksinäisyysessä suoritti tehtävänsä aaltojen laulun ja Kronstadin valojen vilkkues toisel rannal.

Lukuisat jäljel olevat kauniit taatsat muistuttivat ajast enne vallankumousta ku raja ol auki ja venäläiset herrasväet vossikoil ajeliit Terjoe, Tyrsyvä tai Raivolon asemilt kessää viettämää maaseuvu ranhaa joihikii näist kauniist taatsoist. Se ol iloista ja huoletonta aikaa. Näitä taatsoi ol viel Kaaverti, Aleksantrova, Lasenski, Ivassova, Verotsova, Antreiva, Voronin, Ruukin, Sermääkinä, Hopson ja monia muita. Joissakin asui viel venäläisii, toiset ol tyhjiillää. Helsingistä teosofinen seura ol ostant näist muutamii ja viettivät vuorostaa kessii siel Karjala Kannaksel.

Voroni taatsa ohi kulki tie joe rantaa. Sen joe suus käytii uimas ain. Silmuvaajat ol joe poikki syyskesäl ja merrat roikku telineis valmiin silmu pyyntii varte ja antreivalaisii rätsisnöi ol iha joe rannaas. Kyl siin ol varmaa hyvä herrasvääl pyykkii pessä. Täs Voroni taatsa ympäriil ol suur saatu. Siin ain pojat jalkapalloo pelas ja kalenoita tanssittii. Lähempän rantaa ol iso keinu mis nuoret laulaen viettivät kauniita kesäiltoja.

Rakkauev hauta, vierellään valkea kultakupolinen kirkko, suosittu matkailunähtävyyys ol monille varmaa tuttu paikka. Siin ol oma romantiikan hohtonsa. Sen kaunis ylhäisönainen Maria Kartatseva istuu siin Kartavin mäel ikävissä, seuranaa lemmikkieläimensä karhunpentu, katsellen merelle josta lahen takaa vilkkuvat iloisesti Kronstadin valot yhtenä helminauhana ja tietäen miehensä vietävän siel lustii elämää. Täs hautakive takaosas ol kirjoitus, et "elämässäsi en osannut antaa arvoa suurelle rakkaudellesi". Tää aviomies tunnustaa sen sitten kiveen hakattuna ihmisten luettavaksi. Ja siin kirko vieres ol tämän kirjailija Andrejevin hauta.

Kansakoului ol kaks; Metsäkylän koulu ja toista sanottu Lautarannan kouluks vaik se ol tehty Kurapatkina tatsaa, mikä oi Karhumäen ja Pöiriläisten alapuolel, maantien ja rannan välis, ja koko suur Metsäkylän lapset käivät siin. Toine koulu, ns. Metsäkylän koulu, ol kirkolt tuleva maantie varres. Siin käi Rasvatu, Vanhasaha, Vammelsuu, Leppänenä ja pien Metsäkylä lapset. (Myöhemmin rakennettiin myös Vammelsuuhun kansakoulu.) Koulupiiri ol iso ja lapsii paljo. Papit käivät pitämäs sunnuntaisi kirkonmenoja näis kouluis, ehkä kerra kuus vuorotellen kouluja.

Täs Metsäkylä koulu lähel ol posti ja posteljooni Rangi Arttu ajo pyöräl tai hevosel hakemas sen

Tyrsvä asemalt.

Kyläluvut olliit myös tapaus talvisin ain jossain talos. Siel pit käyvä myös luppaamas itsesä rippikouluu, jos kuka Uuvelekirkolle män, papit luetti ja kuulusteli mite luvut män. Mut mikä ol mukavinta kylä luvuis ol ain pullakauppiat pihal ja ihmiset pois lähtiessä ostiit kottii viemisii ja ainakii lapsiist ol suurta herkkuu saaha iso pulla kyläluvu tuomisii.

Vammeljoen nuorisoseura ol perustettu 1905 ja toimi vilkkaasti alust alkae. Iltamat olliit ain ohjelmalliset ja lopus tunti tanssii ol sääntö. Ol näytelmät, lausuntaa, kuorolausuntaa, laulua, naisvoimistelua, opintokerho jossa suoritettii nuorisoseuramerkki. Syksyisin nuorisoseurakurssit ja osallistuminen Kanneljärvellä piirikilpailuihin näytelmin ja lausuntaesityksin. Viipurissa maakuntajuhlat, kansantanhut, voimistelu, kuorolausunta. Seuralla oli myös aina kaunis lippunsa joka kuvas Vammeljokea, merta ja auringon nousua. Sen oli piirtänyt Erland Pöri ja ommellut Lyyli Kyttänen. Kun seuran 30-vuotisjuhla oli 1935, esitettiin päiväjuhlassa purpuri joka vaati paljon väkeä ja työtä. Sai etsii pitki kyliä sopivii vaatteit siihe, mut innostus ol suur Suve Aino ohjates ja Kaapre Paavon viulun soitolla häätanssi meni hyvin.

Nuorisoseuran lainakujasto ol miun koton ja se ol hyvi suosittu. Muistan erikoisest yhen piene pojan joka uskollisest joka viikko käi lainaamas kirjoi. Erityisest kaik tietuoliset kirjat vetivät poikaa puoleensa. Tästä silloisesta pienestä pojasta tul Kansallisteatterissa näytelmän ohjaaja Eugen Terttula. Myöhemmin tul kunnankirjasto toiseks. Se ol pienes Metsäkyläs, Kannaksel.

YH:n aikana v 1939 Vammeljoen Nuorisoseura-talossa, oppitunnin aikana pietyss esitelmas sattu onnettomuus; talo räjähti ja paloi. Ja nii tul kaikil karjalaisil suur muutos elämään tämän v. 1939 jälkeen. Nyt joskus vaa muistelemme niitä aikoi entisii.

\*) Puinen Pasilan asema, entinen Vammeljoen asema, toimii nykyisin (2004) Itä-Pasilan alueelle siirrettynä mm. alueen asukkaiden toimitilana.